

ת"ד 206/10/19 - מדינת ישראל נגד בת אל הלוי

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

ת"ד 206-10-19 מדינת ישראל נ' הלוי

בפני כבוד השופט ארנון איתן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

בת אל הלוי

הנאשמת

גזר דין

כתב האישום ומהלך הדין:

1. ביום 22.11.20 הורשעה הנאשמת, בהתאם להודאתה, בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה (נ"ח) תשכ"א - 1961 (להלן: "**הפקודה**") ונהיגה בקלות ראש בנסיבות שגרמו לתאונה בה נחבל אדם לפי סעיף 62(2) לפקודה יחד עם סעיף 38(2) לפקודה.
2. עפ"י המתואר בכתב האישום ביום 19.2.17, בסמוך לשעה 16:00 אחה"צ, נסעה הנאשמת ברכב מסוג טויוטה נושא לוחית רישוי מספר: 3248956 ברח' יהודה בן זאב לכיוון שדרות לוי אשכול בבית שמש. באותה עת הייתה במקום ראות טובה ומזג אוויר נוח. עם הגיעה למעבר חצייה מרומזר בפינת רחוב שדרות יהודה בן זאב ורחוב אלברט מנדלר, פגעה הנאשמת במתלוננת הגב' מ' ד', אישה כבת 70, אשר חצתה את מעבר החצייה. טווח הראיה של הנאשמת היה לעשרות מטרים. לאחר שפגעה במתלוננת על מעבר החצייה נפלה המתלוננת על הכביש, אך הנאשמת המשיכה בנסיעתה, לא עצרה את רכבה ובחנה את תוצאות התאונה, ואף לא הזעיקה עזרה. צוין שהנאשמת ידעה שפגעה במתלוננת. עוד צוין שבעקבות התאונה נשברה המראה הימנית ברכבה של המתלוננת והיא פנתה לתקנה.
3. כתוצאה מהתאונה נפגעה המתלוננת וסבלה משברים בצלעות ומשבבר MIDSHAFT ULNA במרפק שמאל אשר בשלו נדרשה לניתוח.
4. במעמד הצגת הסדר הטעון ציינה המאשימה, כי היא תעתור ל-11 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פסילה בפועל, פסילה מותנית ופיצוי למתלוננת, בעוד ההגנה טען לעונש באופן חופשי. עוד הוסכם, כי תקופת הפסילה שהוטלה על הנאשמת מאז החלטת הקצין והפנייה למרב"ד תנוכה מהתקופה שתיקבע בגזה"ד. בהודעה על הסדר הטיעון שצורפה, הוסכם גם שהצדדים לא יכפרו בעובדות האישום, לא יסתרו אותן ולא יוסיפו עליהן.

5. ראיות ההגנה לעונש:

א. **1/נ** - חוות דעת פסיכיאטרית מטעם ד"ר קוניצקי. בחוות הדעת, שנכתבה לצורך הליך זה, צוין שהנאשמת אובחנה כמי שסובלת מתסמונת פוסט טראומטית (PTSD) אשר בשלו, לאחר אירוע התאונה הייתה במצב דיסוציאטיבי של הכרה מעורפלת, שכחה של האירועים ואמנזיה פסיכוגנית אשר גרמה לאירוע ההפקרה. צוין שאמנם אין המדובר בהפרעה פסיכוטית המגיעה כדי פגיעה בשיפוט, אך יש להניח שהמצב הדיסוציאטיבי הוביל לערפול ההכרה של הנאשמת, התנהגותה ויכולת השיפוט שלה, וזאת בשל הפאניקה והפחד שחשה כנובע מהאירוע הפוסט טראומטי ממנו סבלה.

ב. מכתב מאת הפסיכולוגית הגב' יעל שביד -שטיפלה בנאשמת לאחר תאונה שעברה בשנת 2004 אשר ציינה, כי הנאשמת טופלה אצלה משך זמן קצר, בסימפטומים של חרדה מהם סבלה, וכי הטיפול הופסק טרם זמנו בשל קשיים במימון הטיפול.

ג. סיכום ביקור של הנאשמת במרפאה לבריאות הנפש מחודש מרץ 2017, (כחודש לאחר התאונה), אליו הופנתה עקב התקף חרדה להמשך טיפול פסיכיאטרי במרפאה. עוד הוגשו סיכומי פגישות עם ד"ר פבלו רויטמן בשנים 2017-2018 אליו הופנתה במסגרת המרכז לבריאות הנפש לצורך טיפול בעקבות התאונה. הנאשמת הוכרה כמי שסובלת מהפרעות חרדה, התקפי פאניקה ואגורפוביה לרבות המלצה על טיפול תרופתי. עוד צוין טיפול בהפרעות אכילה מהן סובלת הנאשמת, המצויה בתת משקל.

ד. סיכומי 2 ביקורים של הנאשמת במרפאת טרם בשנת 2017 עקב התקפי חרדה.

6. הנאשמת נעדרת רישום תעבורתי קודם.

7. ביום 27.6.21 הודיע הממונה על עבודות השירות, כי מצא את הנאשמת מתאימה לביצוע עבודות שירות במסגרתו.

תסקיר שירות המבחן:

8. ביום 10.6.21 הוגש תסקיר שירות המבחן. אביא מתכוננו בתמצית.

9. בתסקיר תוארה הנאשמת כבת 32, נשואה ואם לשני ילדים קטינים. הנאשמת מועסקת בתפקיד אדמיניסטרטיבי במכללה לשוטרים. הנאשמת בת הזקונים ל-3 אחיה. תואר קשר קרוב ואוהב עם הוריה ומשפחתה אותם היא פוגשת באופן יומי. כך גם תואר הקשר עם בן זוגה של הנאשמת ועם ילדותיה, כאשר המשפחה שהקימה מהווה עבורה מקור תמיכה וחוזקה והיא מסורה מאוד למשפחתה. הנאשמת בוגרת 12 שנות לימוד והייתה מקובלת חברתית כל חייה. לאחר לימודיה ו-2 שנות שירות לאומי למדה הנאשמת קורס בהנהלת חשבונות ומאז היא עוסקת בתחום.

10. בגיל 14 נפגעה הנאשמת בתאונת דרכים עת הייתה הולכת רגל. הנאשמת תיארה שבעקבות התאונה חלה הידרדרות ביכולות הלימודיות שלה, היא החלה לסבול מחרדות ומתסמיני פוסט טראומה. לטענתה היא עברה בזמנו טיפול קצר וממוקד שמטרתו הקניית כלים לשלוט בפחדיה. בנוסף חלה החרפה במצב הפרעות אכילה

מהן סבלה עוד קודם לתאונה, ומהן היא סובלת עד ליום זה.

11. בהתייחס לעבירות בהן הורשעה, התרשם שירות המבחן מכך שהנאשמת נוטלת אחריות על המעשה ומבינה את השלכותיו על המתלוננת. מאז התאונה הנאשמת אינה נוהגת מחוץ לעיר.

12. הנאשמת תיארה שבאותו מועד נסעה לביתה ולא הבחינה בהולכת הרגל טרם הפגיעה. לטענתה, היא אינה זוכרת את פרטי האירוע ומה קרה לאחריו. היא הייתה נסערת מאוד וחווה דיסוציאציה מאז הפגיעה ועד מעצרה ע"י המשטרה. הנאשמת טוענת שאינה מבינה מדוע נהגה כפי שנהגה. היא תיארה תחושת פחד שאחזה בה ברגעי הפגיעה וניסתה לברוח מאחריות למעשה ולא סיפרה על כך לאיש מקרוביה בימים שלאחר מכן.

13. שירות המבחן התרשם, כי הנאשמת מתחילה להבין את חומרת מעשה ההפקרה אך היא אינה יודעת במי פגעה ומה מצבה, ככל הנראה עקב מנגנוני הגנה והימנעות שמקורם בטרומת התאונה שעברה בבגרותה. לנאשמת מנגנונים של הימנעות מרגשות קשים וחוסר נעימות כדי שלא להתעמת עם תחושות האשמה. הנאשמת אמנם חשה אשמה רבה על ההפקרה אך בעיקר בלטה תחושת החרדה וחוסר האונים שתיארה. הנאשמת ומשפחתה חשו חרדה רבה ממעצרה ולנאשמת חרדות רבות מהאפשרות שתיאסר.

14. בעקבות מצבה של הנאשמת ביקש שירות המבחן לאפשר לה להביע את רגשותיה סביב התאונה והפנה את הנאשמת להשתלב בקבוצה טיפולית מתאימה, אך הנאשמת הביעה אמביוולנטיות בנושא, נתון שככל הנראה נובע מהתנהגותה המניעתית סביב התאונה ותחושת האשמה הנוגעת לאחריותה לפגיעה.

15. בהתייחס לגורמי הסיכון, צוינו דפוסי המניעתיים של הנאשמת אשר אינם מאפשרים לה לערוך חשבון נפש ממשי ולבחון את התנהלותה. מצד שני תוארה התנהלותה התקינה בכל מהלך השנים, ובכל תחומי החיים. עוד צוין עברה התעבורתי הנקי, וכן החרטה הרבה שהיא חשה על המקרה.

16. שירות המבחן הציף את התלבטותו נוכח חומרתם הרבה של מעשי הנאשמת, אשר מצדיקים ענישה מחמירה בהתאם, לרבות עונש מאסר, אך מצד שני, לאור מאפייניה האישיים של המתלוננת, גילה הצעיר, עברה הנקי, מצבה הנפשי הרגיש ועוד, המליץ שירות המבחן על הטלת ענישה שיקומית - כך שיוטל עליה עונש מאסר שניתן יהיה לרצותו בעבודות שירות, לצד פסילה ופיצוי לנפגעת.

17. שירות המבחן ציין כי הוא סבור שעונש מאסר לריצוי בפועל צפוי לגרום להידרדרות משמעותית במצבה הנפשי, בפרט בשל ריחוקה מגורמי התמיכה בחייה- משפחתה וילדיה הקטינים, ועל כן מאסר שירוצה על דרך עבודות שירות יהלום יותר את מצבה.

תמצית טיעוני הצדדים:

18. בטיעוניה לעונש ציינה המאשימה שבמעשיה פגעה הנאשמת בערכים המוגנים של שמירה על שלום הציבור ועל הסולידריות החברתית, כאשר לקביעת בית המשפט העליון - הפקרה היא מעשה שאינו מוסרי המזעזע את

הנפש. הנאשמת ביצעה את העבירה בצומת מרומזרת שנראתה היטב, לא עצרה על אף מודעותה המלאה לפגיעה, ובהמשך אך תיקנה את המראה באופן המלמד היטב על מודעותה לפגיעה. נטען שכתוצאה מהתאונה נגרם נזק משמעותי למתלוננת, אישה מבוגרת, וכי היא אמנם ביקשה שלא להגיש הצהרת נפגע עבירה אך מסרה שהיא סובלת מכאבים ותוצאות התאונה מלוות אותה עד ליום זה.

19. בסקירת הפסיקה הפנתה המאשימה לגז"ד אלו:

א. בע"פ 59/15 (ככל הנראה הוקלד בטעות והכוונה לפס"ד **פרלמן** אליו אתייחס בהמשך) בו נקבע מתחם עונש החל מ-8 חודשי מאסר ועד ל-30 חודשי מאסר לצד פסילה למשך 5 שנים, על אף שדובר בנאשם שלא היה אחראי לתאונה וזמן ההפקרה היה קצר ביותר.

ב. בת"פ 60379-07-18 **מדינת ישראל נ' סרגיי חראצ'קו** (נבו, 1.8.2019) נקבע מתחם עונש הנע בין 10 ל-30 חודשי מאסר ופסילה הנעה בין 3 ל-10 שנות מאסר. באותו המקרה לא דובר בתאונה שנעשתה במעבר חצייה, כפי המקרה שלפני.

20. בנסיבות המקרה דנן נטען, כי מתחם העונש ההולם הינו החל מ-11 חודשי מאסר ועד ל-36 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית ופסילה הנעה בין 4 ל-10 שנות פסילה לצד פסילה מותנית.

21. צוין, כי לזכות הנאשמת יש לייחס את הודאתה במעשה וחיסכון בזמן השיפוט, ואת היותה נעדרת עבר פלילי. מאידך, יש להתייחס להיעדר אופק שיקומי, הסתרת המעשה מסביבתה הקרובה וחוסר הבנתה את משמעות מעשיה. נטען שמדיניות הענישה הנוהגת הינה להטיל עונשי מאסר בפועל, וכי לא קיימת הצדקה לסטייה ממדיניות הענישה הנהוגה. עם זאת, לאור המסמכים הפסיכולוגיים שהוגשו, ביקשה המאשימה למקם את עונשה של הנאשמת בתחתית המתחם ולהטיל עליה 11 חודשי מאסר בפועל, פסילה שלא תפחת מ-11 שנים בניכוי הפסילה המנהלית, פסילה ומאסר מותנים, תנאי ופיצוי.

22. בטיעוניה לעונש ציינה ההגנה, כי עמדת המאשימה בקביעת מתחם העונש, מתעלמת ממצבה הנפשי העדין של הנאשמת. הנאשמת אומנם הודתה במעשה ונטלה עליו אחריות, אך מאידך, אין להתעלם מחוות דעתה של ההגנה לפיה הנאשמת חוותה ניתוק דיסוציאטיבי. הוסף, כי לא לחינם נכתבה חוות הדעת בה ניסה הפסיכיאטר להסביר הכיצד בחורה נורמטיבית פעלה באופן זה וההסבר אכן נעוץ, כך לדבריו, בפציעתה של הנאשמת עת הייתה כבת 14, פציעה אשר גרמה להידרדרות חמורה במצבה הנפשי והלימודי.

23. הסנגור הביע תרעומת על כך ששירות המבחן ציין שהנאשמת לא יצרה קשר עם המתלוננת, שעה שפנייה מסוג זה הייתה מהווה שיבוש מהלכי משפט. עוד ציין הסנגור לזכות הנאשמת את עברה הנקי, את שהותה במעצר משך 3 ימים ובמעצר בית למשך 10 ימים, את הודאתה בעבירה, והיותה פסולה מלהחזיק ברישיון למשך שנתיים מעבר לפסילה המנהלית. הסנגור הדגיש, את העובדה שהנאשמת לא סירבה במובהק להשתלב בקבוצה שיקומית, וביקש לאמץ את עמדת שירות המבחן לענישה שיקומית. בנוסף ציין, כי כתב האישום הוגש רק בחלוף שנתיים ושבעה חודשים מקרות התאונה.

24. בהתייחס למתחם העונש ציינה ההגנה, כי הוא מתחיל ממספר חודשי מאסר שיכול וירוצו על דרך עבודות השירות, לצד ענישה נלווית. הסנגור הפנה לפסיקה שתפורט להלן:

עפ"ת 24279-03-17 **שאמר דיאב נ' מדינת ישראל** (נבו, 25.05.2017), אליו אתייחס בהמשך, במסגרתו נקבע עונש מאסר למשך 5 חודשים, אף שדובר בחבלות חמורות.

ע"פ 20564-04-17 **בן ג'מאל סלטי נ' מדינת ישראל** (נבו, 23.12.18) במסגרתו נגזרו 6 חודשי מאסר על דרך עבודות השירות, אף שדובר בעבירות חמורות שנלוו לעבירת ההפקרה.

עפ"ת 46198-03-18 **אבו כליב נ' מדינת ישראל** (נבו, 31.5.2018) אושר עונש מאסר למשך 6 חודשים על דרך עבודות השירות, ופסילה למשך שנתיים.

ת"פ 45417-03-14 **מדינת ישראל נ' קורדי** (נבו, 25.2.2015) חרג ביהמ"ש ממתחם העונש ההולם בשל נסיבות חריגות, והטיל מאסר לריצוי על דרך עבודות שירות, אף שיוחסה לנאשם עבירת הפקרה לפי סעיף 64א(ג) לפקודה.

ת"פ 23796-08-14 **מדינת ישראל נ' קיריל סולדטקין** (נבו, 04.06.2015), אליו אתייחס בהמשך, במקרה בו יוחסה לנאשם עבירת הפקרה לפי סעיף 64א(ג), והוטל עליו עונש מאסר על דרך עבודות השירות למשך 9 חודשים, לצד 24 חודשי פסילה.

ת"ד 6037-12-14 **פרקליטות מחוז ירושלים נ' חנונה** (נבו, 11.7.2018) במסגרתו הוטלו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ופסילה למשך 24 חודשים.

ת"ד 3020-10-17 **מדינת ישראל נ' ברכה** (נבו, 14.11.2018) במסגרתו הוטלו 5 חודשי מאסר בעבודות שירות, וזאת בנסיבות חמורות יותר.

25. הסנגור הוסיף, כי אף השיהוי בהגשת האישום, מצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם, ובהתאם הפנה לתיק מספר: **ע"פ 4434/10** בו הופחת עונש מאסר למשך 7 חודשים.

26. בהתייחסה לטיעוני ההגנה ציינה המאשימה, כי בכל המקרים אותם ציין הסנגור, דובר היה בנסיבות חריגות אשר הצדיקו סטייה ממתחם העונש ההולם.

27. בסיום ביקשה הנאשמת להביע חרטה על המעשה שעשתה. הנאשמת ציינה כי עוברים עליה ימים קשים בשל המחשבה על מעשיה, ולו היה באפשרותה להשיב את המצב לקדמותו מצב הדברים היה שונה. הנאשמת הוסיפה כי היא עוברת טיפולים, ומביעה חרטה עמוקה על המעשים בהם הורשעה.

דין והכרעה:

28. מתחם העונש ההולם נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה בו משוקלל היחס בין חומרת מעשה העבירה, נסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך חברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

29. באשר לעבירת ההפקרה נקבע בפסיקה, כי זו פוגעת בערכים המוגנים של הסולידריות החברתית, שמירה על שלמות גופם וחיהם של משתמשי הדרך, היא מעידה על זלזול בחיי אדם ועל פגם מוסרי ממשי. עוד פוגע מעשה ההפקרה ביכולת רשויות החוק לבצע את עבודתן תוך ניסיון של הפוגע לחמוק מאחריותו לתאונה.

30. לעבירות בהן הואשמה הנאשמת נודעה בפסיקה חומרה רבה ביותר, ולא לחינם קובע סעיף החוק עונש מאסר למשך 7 שנים בגין עבירה זו. עיון בפסיקה מלמד, כי מתחם הענישה בעבירה זו הוא מהמחמירים שבעבירות התנועה, וזאת משום השלכותיו הבלתי נתפסות כמעט של מעשה ההפקרה - אדם המותיר אדם פגוע שוכב על כביש, הינו כמי שיכול וגזר על הנפגע גזר דין מוות. די בכך שאדם הנוהג אחרי הנאשם לא היה מבחין בנפגע התאונה, ופוגע בו בשנית ובכך היה נגזר דינו לפגיעה חמורה בהרבה.

ברע"פ 3626/01 **ויצמן נ' מדינת ישראל** פד"י נו (3) 187, 230 (2002) קבע ביהמ"ש כי "מעשהו זה של הנוהג הבורח פוגע בשורשי הסולידריות החברתית והאישית המינימאלית לקיומה של חברה תקינה. בריחה של נהג מן המקום היא מעשה אנטי-חברתי ואנטי-מוסרי מובהק, וראוי הוא כי יענש בכל חומרת הדין".

בע"פ 5867/09 **קרביאשוילי נ' מדינת ישראל** (נבו, 22.06.2010) נקבע כי "עבירת ההפקרה היא מן העבירות הקשות עלי ספר החוקים בפן המוסרי המאפיין אותה. מקורה בערך המוגן המעגן בתחומי המשפט את החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומם, ולהציל את חייו. חובה מוסרית זו קבלה לבוש משפטי הנשען על יסודות של אתיקה וערכים אנושיים. היא משקפת תפיסה המחייבת אדם להושיט עזרה לזולתו המצוי בסכנה, ולהצילו ככל שידו מגעת".

בע"פ 5000/08 **סומך נ' מדינת ישראל** (נבו, 22.3.2009) נקבע כי "מטרתה המרכזית של הנורמה הקבועה בסעיף 64 לפקודת התעבורה היא להבטיח מתן עזרה מיידית לנפגע בתאונה על-ידי נהג שהיה מעורב בתאונה ונמצא במקום, ולהגן בכך על חייו ועל שלומו הגופני של הנפגע. בד בבד, היא נועדה גם למנוע מנהג מלחמוק מאחריות לתאונה, ולהקל על רשויות אכיפת החוק לברר כיצד נגרמה התאונה ומי אחראי לה".

31. ניתוח הפסיקה מלמד, כי מתחם העונש ההולם בגין עבירת ההפקרה הינו על דרך הכלל - החל ממספר חודשי מאסר בפועל לצד פסילה ארוכה, החל מ-3 ועד 10 שנים. עוד ניתן ללמוד כי בעבירות ההפקרה - הכלל הינו להטלת עונשי מאסר בפועל, ובמקרים חריגים בלבד, מוטלים עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ראו לדוגמה: ע"פ 6396/11 **נדאל אדקידק נ' מדינת ישראל** (נבו, 19.02.2012), בו, על אף שנוספו סעיפי אישום בגין נהיגה ללא רישיון וביטוח אושר עונש מאסר בפועל למשך 5 חודשים בלבד, לצד פסילה ל-24 חודשים, עונשים מותנים ו-10,000 ₪ פיצוי לנפגעת, וזאת אך משום שיהיו בהגשת כתב האישום, חרטה, הודאה, והסכם פיוס בין משפחות הצדדים.

ע"פ 1825/14 **מוחמד סרחאן נ' מדינת ישראל** (נבו, 07.07.2014) מקרה בו נדון נאשם בגין ביצוע עבירת ההפקרה בלבד, אף שלא ניתן היה לקבוע שהנאשם הוא האשם בקרות התאונה. באותו המקרה, אושר טווח ענישה הנע בין 6-36 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הוטלו 8 חודשי מאסר לצד פסילה למשך 3 שנים. הנאשם ערער על ההחלטה שלא לאפשר את ריצוי העונש בדרך עבודות השירות, אולם ביהמ"ש העליון דחה עמדה זו תוך שציין, כי חומרתה הרבה של עבירת ההפקרה אינה מצדיקה הטלת מאסר בעבודות שירות, כאשר ברף התחתון של עבירות ההפקרה נקבע בחוק עונש המתחיל ב-3 שנות מאסר, ובצדו העליון עומד עונש למשך עמוד 6

7 שנים, בנסיבות בהן הנאשם מודע לפגיעה. ביהמ"ש העליון ציין שאלמלא עברו הנקי של הנאשם, גילו הצעיר, מצבו המשפחתי והעובדה שהנזק שנגרם מהתאונה לא היה חמור מדי, היה מוטל עליו עונש חמור בהרבה.

בע"פ 59/14 **שי פרלמן נ' מדינת ישראל** (נבו, 17.07.2014) אישר ביהמ"ש העליון את פסק דינו של בית המשפט המחוזי שקבע, כי על דרך הכלל יש להטיל עונשי מאסר בפועל על נאשמים בעבירת הפקרה, למעט במקרים חריגים בהם יוטל עונש מאסר בעבודות שירות. בשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם הוטל עליו עונש מאסר בפועל למשך 8 חודשים לצד פסילה למשך 5 שנים.

בפר"ק 1014-02-17 **מדינת ישראל נ' מיכל אוטמזגין** (נבו, 28.12.2017) הוטלו על הנאשמת 6 חודשי מאסר בפועל, פסילה ל-5 שנים, עונשים מותנים ופיצוי בסך ₪ 7,000 למתלוננת.

בת"ד 1492-08-18 **מדינת ישראל נ' אליה יצחקי** (נבו, 07.07.2020) נגזרו על הנאשם בנסיבות דומות 8 חודשי מאסר בפועל, פסילה למשך 30 חודשים ועונשים מותנים.

32. עוד ניתן לראות כי קיימת אבחנה בין מקרים בהם הפוגע היה אחראי גם לעצם קרות התאונה, למקרים בהם לא היה הוא האחראי להתרחשותה, וכי לאבחנה זו השפעה על מדרג החומרה בענישה.

ראו בהרחבה בפסק דינה של חברתי, כב' השופטת זוכוביצקי-אורי בת"ד 6352-10-15 **מדינת ישראל נ' גבריאל שמואל אהרוני** (נבו, 25.04.2018).

33. בבחינת מקרים בהם חרג בית המשפט ממתחם העונש והטיל עונשי מאסר שירוצו בעבודות שירות אפנה לפס"ד אלו:

עפ"ת 24273-03-17 **שאמר דיאב נ' מדינת ישראל** (נבו, 25.05.2017), בנסיבות הדומות למקרה שלפני, נקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר בן 5 חודשים, אשר יכול וירוצה בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל לצד פסילה החל מ-3 שנים. עונשו של הנאשם נקבע בתחתית המתחם ונגזרו עליו 6 חודשי מאסר שירוצה בעבודות שירות וזאת בשל גילו הצעיר, עברו הנקי, אורח חייו הנורמטיבי ונסיבות אישיות נוספות. אציין כי מצאתי פס"ד זה כחריג ליתר החלטות בתי המשפט שציינתי לעיל, בייחוד שעה שהנאשם באותו מקרה לא נטל אחריות למעשה וסירב לעבור שיקום מתאים.

בת"פ 23796-08-14 **מדינת ישראל נ' קיריל סולדטקין** (נבו, 04.06.2015), אליו הפנתה ההגנה, מקרה בו לעבירת ההפקרה נלוו עבירות נהיגה ללא רישיון וביטוח, נקבע מתחם עונש הנע בין 15 ל-40 חודשי מאסר בפועל, אך בשל גילו הצעיר של הנאשם ונסיבותיו האישיות, הוטלו 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות.

34. בהתייחס למתחם שהוצג ע"י ההגנה, אעיר, כי הטענה לפיה על דרך כלל מוטלים עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, אינה תואמת לטעמי את הפסיקה המנחה, ובכל המקרים שהוצגו לעיוני המדובר היה בנסיבות חריגות. כך בעפ"ת 46198-03-18 **אבו כליב הנ' בו צוינה העובדה שהנאשמת נסה מזירת האירוע בשל גילה הצעיר ואובדן עשתונות וכי לאחר מכן פנתה וביקרה את הנפגעת ושמרה עמה על קשר חם ודואג וכי המדובר בעונש מקל ביחס לחומרת העבירה**. במסגרת ע"פ 20564-04-17 **בן ג'מאל סלטי** עבר הנאשם שיקום עמוד 7

משמעותי במהלך הליך הערעור, שכלל גמילה והבעת חרטה, שלא כפי המקרה שלפני, בו הנאשמת לא הביעה רצון לקחת חלק בהליך שיקומי. אדגיש, כי במסגרת אותו התיק, ההליך השיקומי היווה את העילה היחידה להקלה בעונש. במסגרת ת"פ 45417-03-14 **ראמי קורדי** הנז' סטה בית המשפט ממתחם העונש שקבע, בין 3-4 שנות מאסר בפועל, וזאת אך ורק בשל שיקולי שיקום, ובשל נסיבות חייו הקשות של הנאשם, כפי שפורטו בגזר הדין. במסגרת ת"ד 6037-12-14 **חנונה** נקבע שעל דרך הכלל יש לגזור את עונשי המפקירים, על דרך מאסר בפועל אך ביהמ"ש התחשב בכך שהתאונה התרחשה שלא באשמת הנאשם - שלא כפי המקרה שלפני, וכן בכך שהנפגע לא היה לבדו לצד שיקולים נוספים. במסגרת ת"ד 3020-10-17 **דוד ברכה** דובר גם כן במקרה בו הנאשם לא היה אשם בקורות התאונה, ועוד התחשב בית המשפט בשיקולי שיקום, ובכך שלצד הנפגע היו אנשים שטיפלו בו, שלא כפי המקרה שלפני.

35. לטעמי חומרתו של המקרה שבפנינו, הינו רב אף יותר מחומרתם הרגילה של מקרי ההפקרה אותם ציינתי לעיל וזאת נוכח הנסיבות הבאות:

א. התאונה אירעה על מעבר החציה, בנסיבות בהן לנאשמת היה שדה ראייה למשך עשרות מטרים ותנאי מזג האוויר במקום היו נוחים, כך שמידת הרשלנות שבמעשה הינה גבוהה מאוד. כתוצאה מהתאונה נחבלה המתלוננת חבלות של ממש. שברים בצלעות, שבר ב- Midshaft ulna במרפק שמאל, וכן עברה ניתוח.

ב. המדובר בנפגעת מבוגרת, כבת כ-70, כך שהפקרתה הינה בעלת חומרה רבה יותר, ככל שהדבר נוגע לאי-המוסריות שבמעשה.

ג. ואחרון, וזה עיקר - אין חולק שהנאשמת ניסתה לטשטש את מעשיה, עת פנתה לתיקונה של המראה שנשברה בעת התאונה, נתון המבסס ידיעה אודות מעשיה, ורצון להסוותם. כפי שצוין בטיעוני ההגנה, הנאשמת אותרה ונעצרה לאחר מספר ימים על ידי משטרת ישראל (ביום 21.2.2017).

36. סבורני, כי בנסיבות המקרה דנן, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם החל ממאסר למשך 8 חודשים ועד 36 חודשים, לצד פסילה הנעה על הציר שבין 3 ל-10 שנים, וכן ענישה נלווית.

קביעת עונשה של הנאשמת בטווח הענישה שנקבע:

37. בגזירת העונש המתאים לנאשמת, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות הבאות: הנאשמת כבת 32 אם לשני ילדים רכים בשנים, נעדרת עבר פלילי או תעבורתי. בנוסף, הבאתי בחשבון את חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות.

38. את טענותיה של הנאשמת אודות צידוקים אפשריים למעשיה, בהתאם למסמכים שהוגשו לעיוני, ראיתי לדחות.

39. אמנם - קשה ליישב את פעולותיה של הנאשמת לאחר הפגיעה, על חומרתן הרבה עד מאוד- מעשה ההפקרה עצמו ולאחר מכן ניסיון טשטוש הראיות וההסתרה, אל מול אורח חייה הנורמטיבי, היותה אם צעירה לשני פעוטות, גילה ואופייה. הסנגור ניסה לייחס חוסר הלימה זה, ואת חוסר הסבירות שבפעולות הנאשמת,

לטרומה שספגה בילדותה אשר הובילה אותה לנהוג באופן אוטומטי ודיסוציאטיבי, זאת בהתאם לחומר הרפואי שהוגש, אך אין באפשרותי כאמור לקבל טענה זו. הנאשמת נסה על נפשה מזירת האירוע מסיבותיה שלה, ומשמעותו הפשוטה של המעשה הינו למעשה הפקרת גורלה של הנפגעת. לא רק שהנאשמת לא עצרה והגישה סיוע לאישה מבוגרת בה פגעה ולא הזעיקה עזרה, אלא גם הותירה אותה מופקרת לגורלה בעודה מוטלת על הכביש, כאשר כל רכב הבא לאחריה היווה עבודה סכנה ממשית. בהמשך, המשיכה הנאשמת בפעולותיה הפסולות, ברחה מהמקום, הסתירה את המקרה מבני משפחתה ואף הוסיפה ופנתה לתקן את רכבה כדי לטשטש את המעשים. המדובר במקרה חמור, בלתי מוסרי בעליל בנסיבותיו.

40. ער אני לכך, כי שישנם מקרים בהם עצם התעוררות מצב נפשי מסוים מוביל לכך שאירועי עבר שעברו על נאשם יובילו להתנהגות בלתי רציונאלית מצדו, כפי שהפנה הסנגור להפרעה דיסוציאטיבית, שהינה מעין הפרעה הקורית במקרים אלו. (ראו: נ/1).

בעניין זה אפנה לפסק דינה של חברתי, כב' השופטת זוכביצקי אורי אשר בתיק גמ"ר 2148-06-19 **מדינת ישראל נ' חביבה חוה רוט** (נבו 22.04.2021) (להלן: "**עניין רוט**"), במסגרתה זיכתה נאשמת מעבירת גרם מוות משום התעוררת הפרעה דומה.

41. אציין כבר עתה, כי לא התרשמתי שהמקרה שלפני נופל בגדרי אותה הפרעה, שכן בפרשת רוט הנזכרת לעיל, פעלה הנאשמת באופן מיידי בעת אירוע התאונה עצמו, בנסותה לחמוק מהתאונה, בה סברה שאיבדה את חייה. לא כך במקרה שלפני בו לאחר בריחתה מהמקום המשיכה הנאשמת ונקטה בפעולות פסולות- איתרה מוסך, פנתה ותיקנה את רכבה והמשיכה להסתיר את פעולותיה ומעשיה עד למעצרה על ידי משטרת ישראל. אופן פעולה זה אינו אוטומטי, אלא מחושב ביותר ונועד לחמוק באופן מודע בגין מעשה התאונה וההפקרה.

42. אוסיף ואציין שטענות מעין אלה, הנוגעות להפרעות מסוג דיסוציאציה ואוטומטיזציה, אינן מתקבלות על דרך הכלל עת נעשה ניסיון להשתמש בהן לצורך מתן פטור מאחריות פלילית, שלא בדומה למקרים בהם המדובר לדוגמה בעדויות של נפגעות עבירות מין.

ראו לדוגמה הדין שהתקיים בנושא זה בעניין סעיף 300א(א) לחוק העונשין (אשר בוטל מאז) בנוגע לאחריות מופחתת בעבירת הרצח בגין אובדן שליטה:

כך בע"פ 1742/91 **עמי פופר נ' מדינת ישראל**, נא(5) 289 (1997) דחה בית המשפט טענת הגנה הנובעת מהסתמכות על הפרעה דיסוציאטיבית שכן חוות הדעת שהוגשו " אינן כוללות ממצאים שיש ביכולתם להשליך אור חדש על מסקנותיו המשפטיות של בית המשפט המחוזי באשר למצבו הנפשי של המערער בזמן ביצוע העבירה. הן מצביעות על כך שהמערער סבל בזמן ביצוע הפשע מתסמונת פוסט־טרומטית ומהפרעות דיסוציאטיביות ((Dissociative Disorder) אולם הן אינן מצביעות על מחלת נפש או על הפרעה נפשית חמורה אחרת..." "כבר נפסק כי סערת נפש שבה מצוי מבצע העבירה עשויה לגרום לגיבוש החלטה מעוותת או להחליש את "מעצוריו", אולם כל עוד היא לא פגמה בהבנתו וביכולתו להחליט על קו פעולתו או לשלול ממנו את היכולת להימנע מן המעשים שעשה, הוא נושא באחריות מלאה למעשיו".

וראו גם: ע"פ 5951/98 **גד מליסה נ' מדינת ישראל**, נד(5) 49 (2000) ע"פ 6030/15 **אברטרמרים טוולדה נ'**

מדינת ישראל (נבו 11.06.2018) וכן ע"פ 8332/05 **יצחק איסקוב נ' מדינת ישראל** (נבו 26.07.2007), פסקה 18, בו נשללה חוות הדעת מטעם ההגנה משום שעורך חוות הדעת כתב אותה תוך הסתמכות על דברים שנמסרו לו מפי הנאשם בלבד, וכן משום שפעולות הנאשם במהלך האירוע הדיסוציאטיבי הנטען, היו מחושבות ומדויקות ולא כמי שאינו שולט במעשיו.

ראו אף ביחס לעבירות אחרות, בשונה מעבירת הרצח - ע"פ 3795/97 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, נד(3) 97 (2000) בו נדחתה טענת נאשם בעבירות מין כי מעשהו נבע מהפרעה דיסוציאטיבית משום שפעולותיו בביצוע העבירות היו מחושבות ומתוככמות אשר לא הצביעו על היעדר שליטה. עוד ראו: ע"פ 7848/03 **רוני אבהר נ' מדינת ישראל** (נבו 29.09.2005), אודות התכנון שקדם למעשה העבירה ת"פ 1197-10-17 **מדינת ישראל נ' ליאור יעקובוב** (נבו 04.07.2019) ועוד.

43. בצייני כל אלו, אני קובע למעשה שהסבריה של הנאשמת לסיבת ההפקרה הינם בלתי מתקבלים.

44. כאמור, לא התרשמתי מההצדקות שביקשה הנאשמת ליטול לצורך מזעור חומרת המעשים. על אף זאת, החלטתי במקרה זה-לסטות במידת מה ממידת העונש אותו ראוי לגזור על הנאשמת, נוכח מצבה האישי המורכב.

45. במהלך הדיונים שבפני התרשמתי, כי המדובר באישה עדינה ביותר, הסובלת מחרדות, הפרעות אכילה, מטפלת בשתי בנות פעוטות, אשר איני סבור שמצבה הנפשי מאפשר את מאסרה בפועל. ניכר, כי מצבה הנפשי של הנאשמת יוחמר באופן משמעותי ביותר, ככל ויטל עליה עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה. אף עמדת גורמי המקצוע הינה להימנע מכך. להתרשמותם, עונש מסוג זה יגרור נסיגה במצבה הרגשי, נוכח ניתוקה ממשפחתה, ומגורמי תמיכה.

46. ער אני לעובדה, כי חרף הבעת החרטה שהביעה הנאשמת בפני, וכן בפני שרות המבחן, הנאשמת לא התגייסה ליטול חלק בהליך שיקומי כפי שהוצע לה. (ראו תסקיר: עמוד 3 פסקאות 4,5). שרות המבחן סבור, כי דפוסיה של הנאשמת, מונעים ממנה להתחיל תהליך טיפול ייעודי במסגרתם, שמטרתו לסייע לה בהתמודדות עם האירוע, עיבוד הטראומה שחוותה כנפגעת וכפוגעת, להקל על תחושותיה, ובכך להפחית רצידיבזם ולסייע לה להחזיר את תחושת הביטחון בחייה. עמדתה זו לדעתם מהווה גורם סיכון להישנותה של העבירה. נוכח זאת, ובאיזון בין שיקולי הענישה השונים סבורני, כי ישנו מקום לגזור על הנאשמת עונש מאסר שירוצה על דרך עבודות השירות, למשך התקופה המרבית הקבועה בחוק.

47. אשר על כן אני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר שירוצו על דרך עבודות השירות. הממונה יעדכן בתוך 60 יום בדבר מועד חדש לתחילת עבודות.

ב. 4 שנות פסילה בניכוי הפסילות אותה ריצתה הנאשמת במסגרת התיק דנן. **הרישיון יופקד במזכירות בית המשפט לא יאוחר מיום 3.1.2022.**

ג. מאסר למשך 5 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים, שלא תעבור על אחת מהעבירות בהן הורשעה.

ד. פסילה למשך 12 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

ה. פיצוי למתלוננת בסך 8000 ₪. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט עד ליום 6.3.2022. ויועבר למתלוננת ישירות על ידי מזכירות בית המשפט.

48. המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשרות המבחן וכן לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ב חשוון תשפ"ב, 28 אוקטובר 2021, בנוכחות המאשימה, הנאשמת ובא כוחה.